

درد دل کسب‌وکارهای مردم با دولت

فهرست

- ۱.....مقدمه
- ۷.....روایت اول: کارگاه تولید کلاه ایمنی
- ۲۱.....روایت دوم: کارگاه تولید چراغ قوه
- ۳۷.....روایت سوم: کارگاه تولید کفش
- ۴۹.....روایت چهارم: شرکت عمرانی
- ۶۳.....روایت پنجم: شرکت تولید تجهیزات سردخانه صنعتی
- ۷۵.....روایت ششم: شرکت تولید قطعات الکترونیک و سخت افزار کامپیوتر
- ۹۱.....روایت هفتم: کارخانه تولید بتن سبک
- ۱۰۱.....روایت هشتم: اولین تولیدکننده بوق خودرو در ایران
- ۱۱۳.....روایت نهم: شرکت تولید کود گل های آپارتمانی

- روایت دهم: موسسه خدمات اندیشگاهی..... ۱۲۳
- روایت یازدهم: کارگاه تولید نایلون و نایلکس..... ۱۳۳
- روایت دوازدهم: شرکت تولید اسباب بازی..... ۱۴۷
- روایت سیزدهم: کارگاه تولید چرخ گوشت صنعتی..... ۱۵۹
- روایت چهاردهم: تولیدکننده نرم افزار..... ۱۷۱
- روایت پانزدهم: تولیدکننده اسباب بازی و ماشین ساز صنعتی..... ۱۸۳
- روایت شانزدهم: تولیدکننده وایت بورد..... ۱۹۹
- روایت هفدهم: شرکت سازنده کمپرسور..... ۲۰۹
- روایت هجدهم: شرکت فعال در حوزه هوا-فضا..... ۲۲۳
- روایت نوزدهم: تولیدکننده موتورسیکلت الکتریکی..... ۲۳۷
- روایت بیستم: یک فعال حوزه آموزش..... ۲۴۷

در این کتاب سرگذشت شکست‌ها و ناکامی‌های بیست شرکت و بنگاه اقتصادی کوچک را روایت کرده‌ایم. اگرچه این شرکت‌ها الگوهای موفق نیستند، اما این نکته از اهمیت مرور سرگذشت آن‌ها نمی‌کاهد. شکست هریک از آن‌ها تجربه ارزشمندی است که به کسب‌وکارها و اشخاص گوناگونی مربوط می‌شود. سرمایه‌ای که برای کسب همین تجربیات صرف شده، معادل سرمایه بیست شرکت مختلف است که در حوزه‌های متفاوتی فعالیت داشته‌اند. دارایی‌های مادی و معنوی، مجموعه‌ای از تخصص‌ها و مهارت‌های متنوع این شرکت‌ها و درنهایت عمر انسانی‌هایی که در این شرکت‌ها شاغل بوده‌اند، هزینه‌ای است که بابت کسب این تجارب صرف شده است.

این کتاب، روایت کسب‌وکارهایی است که زمانی بودند و امروز دیگر نیستند یا در تلاش برای بقا، آرزوهای خود را بریادرفته می‌بینند. با صاحبان و مدیران آن‌ها به گفت‌وگو نشسته‌ایم تا سرگذشت‌های خود را بازگو کنند. تمرکز ما روی نقش دولت در ناکامی‌های شرکت‌های کوچک و متوسط است. تلاش کرده‌ایم که تأثیر تصمیمات و سیاست‌ها، رویه‌ها و مقررات دولت را بر این شرکت‌ها روایت کنیم.

محتوای این روایت‌ها چیزی نیستند به جز مسائلی آشنا و قدیمی: نقش مواردی چون بوروکراسی، مقررات دست‌وپا گیر، مقررات مبهم، مشکلات نظام بانکی، گرفتاری‌های دریافت تسهیلات، پارتی‌بازی، رشوه، برخوردهای سلیقه‌ای در به ورشکستگی کشاندن شرکت‌ها. سرگذشت این شرکت‌ها نشان می‌دهد که معضلات فوق، چگونه یک کسب‌وکار را زیر ویر می‌کند و آن را ورشکسته می‌سازد.

این کتاب محصول گفت‌وگو با صاحبان شرکت‌هاست، به همین علت روایت‌های آن قدری یک‌جانبه هستند؛ اما هدف از نگارش این کتاب داوری و قضاوت بین دولت و کسب‌وکارها نیست، بلکه هدف این است که مسائل و مشکلات کسب‌وکارها را از نزدیک ببینیم و برای مردم و دولت بازگو کنیم.

صاحبان شرکت‌هایی که سرگذشت آن‌ها را روایت کرده‌ایم، دیدگاه‌ها و تحلیل‌ها و یا انتقادات و انتظاراتی از دولت دارند که برخی از آن‌ها را بیان کرده‌اند. ممکن است یک فرد خبره در دانش سیاست‌گذاری، برخی از نظرات آن‌ها را نادرست تلقی کند؛ اما نباید فراموش کرد که این کتاب یک نقد کارشناسانه از سیاست‌های دولت نیست. این کتاب بازتابی است از تصمیمات و رفتارهای دولت، در آینه سرگذشت کسانی که شرایط کنونی خود را حاصل تصمیمات و اقدامات دولت می‌دانند؛ یعنی بازخوردی از وضعیت همان کسانی که دولت، خود را مسئول حمایت و هدایت آن‌ها می‌داند.

اگرچه به نقش دولت در شکست شرکت‌ها پرداخته‌ایم، این به معنای نادیده گرفتن خطاها و ضعف‌های شرکت‌ها نیست. نباید فراموش کرد که در همین فضای کسب‌وکار کنونی هم شرکت‌های موفق وجود دارند که کامشان از موفقیت شیرین شده است. مدیران و صاحبان شرکت‌هایی که سرگذشت آن‌ها را در این کتاب می‌خوانید، به اشتباهات و کاستی‌های خود اذعان دارند و آن‌ها را انکار نمی‌کنند. نکته این است که شرکت‌ها می‌توانند با اصلاح خطاهای خودشان از شکست‌ها و زیان‌های بعدی مانع شوند، اما کاستی‌های دولت در حیطه کنترل آن‌ها نیست و صدمات ناشی از آن - خصوصاً

برای شرکت‌های کوچک - شدیدتر و غیرقابل جبران است. برای همین، تمرکز اصلی این کتاب بر نقش دولت است و در گفت‌وگو با صاحبان این شرکت‌ها نیز بر همین محور متمرکز شده است.

بامطالعه این کتاب ممکن است به نظر برسد که دولت متهم ردیف اول ورشکستگی شرکت‌هاست! این تصور باهدف اصلی نگارش این کتاب مغایر است. آنچه ما را به نگارش این کتاب واداشته است، اعتقاد راسخ به موجودیت دولت است. ما دولت را یک «دردسر اجتناب‌ناپذیر» که گریبان‌گیر شرکت‌ها شده است، نمی‌دانیم؛ بلکه دولت را سازوکاری برای تصمیمات اجتماعی می‌دانیم که از طریق آن برای حل مشکلات و مسائل جامعه اقدام می‌کنیم؛ بنابراین، دولت را بسیار مهم می‌شماریم. پایداری و کارآمدی یک تمدن را درگرو کارآمدی دولت می‌دانیم؛ معتقدیم که تحقق آرمان‌هایی که ملت ما به خاطر آن‌ها رنج‌ها و سختی‌ها را تحمل کرده است، بدون یک دولت کارآمد ممکن نیست. ما ریشه مشکلات و ضعف‌هایی را که در این کتاب آمده است به هیچ‌یک از جناح‌های سیاسی کشور نسبت نمی‌دهیم؛ بلکه معتقدیم سازوکارهای ناکارآمد موجود، آفتی است که گریبان‌گیر همه دولت‌های ما بوده و هست. این کتاب، روایتی است از مشکلات واحدهای اقتصادی کوچک و متوسط که محل اشتغال و ارتزاق بسیاری از مردم جامعه هستند و چرخه اقتصاد کشور ما به رونق کسب‌وکار آن‌ها وابسته است. پیام این کتاب، استمداد واحدهایی است که کلید حل مشکلات خود را در سیاست‌گذاری‌های دولت می‌دانند و معتقدند اگر دولت دست آن‌ها را نمی‌گیرد دست‌کم پایشان را نبندد؛ همان دولتی که آن را سازوکاری برای اقدام در جهت رفع مشکلات عمومی می‌دانیم. مرور تجربه این شرکت‌ها برای دولت مفید خواهد بود تا به نتایج و تأثیر اقدامات و تصمیمات خود حساس‌تر باشد. بازگویی این تجارب برای عموم مردم و خصوصاً صاحبان کسب‌وکارهای کوچک و متوسط نیز مفید است؛ زیرا درک علل ناکامی‌ها و تحلیل شکست‌ها، آمادگی آن‌ها را برای مواجهه با مخاطرات افزایش می‌دهد و عبور از موانع را آسان‌تر خواهد کرد.

دست یافتن به اهداف و آرزوها و تحقق بخشیدن به رؤیایها آسان نیست. راه موفقیت از فراز و نشیب سختی‌ها و دشواری‌ها می‌گذرد و از پیچ‌وخم‌گردنه‌های ناکامی عبور می‌کند. همین واقعیت، پیروزی را شیرین‌تر و دوست‌داشتنی‌تر می‌کند؛ اما با این حال، سرانجام هر شکست و تلخی به موفقیت و کامیابی نمی‌رسد. شکست مقدمه پیروزی است، به شرط آن‌که از تجربه‌ها درس بگیریم. این کتاب ناکامی شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی مردمی را روایت می‌کند که صدها واحد مشابه آن‌ها در کشور وجود دارند. اسامی اشخاص و نام شرکت‌ها همگی ساختگی هستند و بی‌اهمیت، اما سرگذشت آن‌ها واقعی است و بااهمیت. به جای نام اشخاص و شرکت‌ها به ماجرای آن‌ها توجه کنید. ممکن است سرگذشت آن‌ها برای شما آشنا باشد؛ شاید یکی از روایات این کتاب، سرگذشت همین سوله مجاور شما باشد که مدتی است کسی قفل دروازه‌اش را باز نکرده است و اگر در دولت شاغل هستید، شاید شرکت‌هایی که با شما سروکار دارند، چنین سرانجامی در انتظارشان باشد.